

**İLKÖ RETİM VE LİSANS PROGRAMLARINDAKİ
DEĞİŞİMLER SONRASINDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNİN
MESLEKİ VE TÜRKÇE EĞİTİM BÖLÜMLERİNİN
DURUMU**

Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ*
Arş. Gör. Sedat MADEN**

ÖZ: Ülkemizde ana dili olarak Türkçe öğretiminde ilköğretim ve yüksek öğretimde amaçlar, olarak birtakım değişikliklere gidilmiştir. İlköğretimde yapılanlar, yaklaşık ilköğretimde yeniden yapılanma olarak bilinen bu değişiklikler sonucunda faydalı olan gelişmeler yanında, gibi olumsuz sonuçlar da gözlenmiştir. Bu değişiklikler Türkçe öğretimli ve Türkçe eğitimi bölümlerindeki durumun yeniden gözden geçirilmesini ve çağın gereklerine uygun bir yapılanmayı gerekli kılmaktadır.

Çalışmamızda ilköğretim Türkçe dersleri ve Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan değişiklikler sonucu ortaya çıkan sorunlar ve çözüm yolları üzerinde durulmuştur. Ayrıca Türkçe eğitimi bölümlerinde günümüz şartlarına uygun olarak yeni bir yapılanmanın gerektiği gerekçeleri ile izah edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Türkçe öğretimi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Türkçe öğretmeni, müfredatlar.

**The Status of Turkish Teaching Profession and Turkish Education
Departments Following the Changes in Primary Education
Curriculum and Undergraduate Schedule**

ABSTRACT: In our country, it has been progressively emerged some changes in Turkish language teaching as mother tongue teaching in primary and higher education. It has been also observed not only positive developments but also negative effects as a result of these changes known as constructivist approach in primary education and restructuring in higher education. These changes have made it necessary to configure the structure as appropriate in modern requirements and to review the

* Atatürk Üni. K. Karabekir Eğitim Fak. Türkçe Eğit. Böl. ahmet@atauni.edu.tr

** Cumhuriyet Üni. Eğitim Fak. Türkçe Öğretim Böl. smaden@cumhuriyet.edu.tr

situation in Turkish teaching profession and Turkish education departments.

In our study, the problems and solutions occurring as a result of the changes in primary school Turkish lessons and Turkish education departments have been focused on. Besides it has been dwelled on the possible explanations of the the reasons of restructuring necessary accordance with present condition in the Turkish education departments.

Key Words: Turkish, Turkish teaching, Turkish Education Department, Turkish teacher, curriculums.

1997 y,1,nda karara ba lanan ve 1998 y,1,ndan itibaren de uygula-maya konulan E itim Fakültelerinde Yeniden Yap,lanma Modeli, Türkçe e itimi bölümlerinde pek çok olumlu durumu ortaya ç,karm, sa da on y,11,k uygulama sonucunda ö renci, ö retmen ve akademisyenler ba la-m,nda, baz, aksakl,klar,n oldu u, sonraki y,1larda bunu ba ka problemler-in de takip edece i tespit edilmi tir. Ayn, hâl bu dönem içinde mezun olan ö retmenler ve akademisyenler için de geçerlidir. E itim fakültele-rinde yeniden yap,lanma ile birlikte yan dal ve ders seçimlerindeki de i-iklikler sonucunda fakülteler % 30 oran,nda derslerde seçim yapma im-kân, elde etmi lerdir. 2006 y,1,nda MEB'ın ilkö retim programlar,ndaki yeniliklerini dikkate alan YÖK, ilkö retim programlar, müfredatlar,nda de i ikliklere gitmi tir. Türkçe ö retmenli i lisans program, da bu dö-nemde k,smen de i mi , ilkö retim Türkçe müfredat,na uygun olarak alan bilgisine(145/77) % 53, meslek bilgisine (145/35) % 24 ve genel kültüre (145/33) de % 23 oran,nda a ,rl,k verilmi tir.

1. LKÖ RET M K NC KADEMEDE DURUM

Ö retmen merkezli haz,rlanan eski müfredatta ö retmenin dersler-de yapaca , i ler (haz,rl,k çal, malar,, metin okuma ve sözcük çal, malar, vd.) belirtilmi ti. Ö renci merkezli yeni müfredatta ise ö retmen, hedef kitlenin özellikleri ve gereksinimlerine uygun etkinli i gerçekle tirebilme imkân,na sahiptir. Art,k, ö retmen ö rencilerin performans dosyalar,n, ve gözlem formlar,n, sürecin de erlendirilmesinde ve planlanmas,nda dikka-te almaktad,r. Fakat ö renci say,s, ve yap,lacak faaliyetlerin çoklu u bu durumda hedefe ula may, zorla t,rmaktad,r. Rehberlik servisleri de ge-rekli yönlendirmeyi yapamamaktad,r.

1.1. Ö renci ve Ö retmen Profili

1981 müfredat,nda derse giren ö retmen anlatmakla yükümlü; bu-na mukabil ö renci pasif bir konumda idi. 2005 müfredat,nda ö retmen kolayla t,r,c,, ortam düzenleyici, motive edici, denetleyici ve yönlendiri-ci; ö renci aktif, dü ünen, tart, an, ele tiren yorumlayan ve çözümleyen konumdad,r. Yeni müfredat ö retmene yönlendirme, kolayla t,rma ve motive etme gibi f,rsatlar sa larken bireysel farklıl,klar, dikkate almas,n,

da zorunlu hale getirmektedir. E itim ortamlar,ndaki büyük çaplı reformlar ö renciyi salt al,c, konumundan ç,karm, ve ona kendini en iyi ekilde ifade etme f,rsat, sa lam, t,r. Performans ve proje ödevleri gibi seçilmiş çal, malar, üretime yönelik etkinlikler, (*hikâye, iir, öz-akran de erlendirme çal, malar,*) gözlem formlar, ö renciyi aktif duruma getirmektedir.

1.2. Ö retmen-Ö renci-Veli li kisi

Velilerle bire bir görü me hedeflenmekte ve bu do rultuda art,k ö retmen-veli görü me formlar, haz,rlanmaktadır.

Günlük, haftal,k ders planlar, ve y,ll,k plan formlar, haz,rlama zorunlulu unun (Ünitelendirilmiş y,ll,k ders planlar, ö retmen k,lavuz kitaplar,nda sunulmu tur.) kald,r,lmas, isabetli olmakla birlikte kitap okuma, gözlem, öz de erlendirme vd. formlar ve dosya doldurma, sadece kurallar, uygulama amac,yla yap,lmaktadır. Ö retmenin üstüne çok fazla i yüklenmesi ö renme sürecindeki yarat,c,l, , ve üreticili i azaltmaktadır. Ba ar, ve nitelik ikinci plana at,lmaktadır.

2. 1981 LE 2005 YILINDA UYGULAMAYA KONULAN MÜFREDATIN MUKAYESESİ

Eski müfredat,n davran, ç, ö renme yakla ,m, ve öncelikli hedefleri yeni müfredatta tamamen e itim ortamlar,ndan silinmeye çal, ,lm, - t,r. Son Türkçe dersi müfredat,, çoklu zekâ, beyin temelli ö renme, etkinlik temelli ö renme gibi birçok kabul gören ö renme kuram ve yakla ,mlar,na dayanan yap,land,rmac, yakla ,m ilkelerine göre haz,rlanm, t,r. Yap,land,rmac, yakla ,m, temele alan müfredat, teorik bilgiden ziyade beceri ve al, kanl,klar, kazand,rmaya yönelmi tir. Müfredat,n hedef kitleye ula t, , ders kitaplar,nda ve ölçme-de erlendirme çal, malar,nda beceri ve al, kanl,klar,n kullan,malar,nda en etkili faktörlerden olan zaman, s,n,f mevcudu, mahalli beklenti/s,k,nt,lar dikkate al,nmam, t,r. Bu yönelim zaman, mekân ve kültür s,n,rlar,n, ö renme ortamlar,ndan kald,rm, , gelece e dönük problem çözüme, ileti im ve deneyimleri etkili kullanma gibi al, kanl,klar, ö rencide bili sel-duyu sal ve kinestetik giri davran, lar, olarak yerle tirmi tir. Yerel niteliklerden ziyade evrensel ö renciyi adapte etmeye çal, an, ö renmeyi tabii seyrinde bir kullan,mla gerçekle tiren bir anlay, temele al,nm, t,r. Dolay,s,yla yerel özelliklerin, ana dili zenginliklerinin ve millî hedeflerin arka planda b,rak,lmas, kazand,r,lacak beceri ve al, kanl,klar,n gerçek hayata aktar,m,nda baz, aksakl,klar olu turmu tur.

2.1. Türkçe Ders Kitaplar, ve Materyalleri

2005 müfredat,na uygun olarak haz,rlanan kitaplardaki metinlerin ö renci seviyesi dikkate al,nmadan seçildi i gözlenmektedir. Yine de yeni ders kitaplar,ndaki metinler ö rencileri derse motive etmede ve kat,-

l,mlar,n, sa lamada etkilidir. Örnek olarak MEB 6. s,n,f ders kitab,ndaki *Çocuk Kitapl, ,nda Sabah Tart, mas,* isimli metin *Don Ki ot, Güliiver, Küçük Prens* gibi çocuk kitaplar,n,n tan,nm, kahramanlar,n, ve *Andersen, La Fontaine* gibi çocuk edebiyat, yazarlar,n, kendi olay örgü-sünde kahraman olarak seçmi tir. Bu ekilde ö renciye okuma sevgisi a ,laman,n yan,nda bu kitaplar,n okunmas, da sa lanmaktad,r.

Baz, metinler problemlî görölmektedir. Mesela Edison'da ilgili me-tinde ö renci Edison'un okul ba ar,s,zl, ,yla kendini özde le tirmektedir. Bu durum ö rencinin okul ve ö renime kar , olumsuz bir tav,r içine gir-mesine sebep olmaktadır.

1981 müfredat,nda mesajlar ö retmen taraf,ndan ç,kar,l,r, türe yö-nelik bilgiler verilirdi. Anma günleri, tarihî eserler ve yer tan,t,mlar, ara-c,l, ,yla genel kültür ön plana ç,kar,l,rd,. 2005 müfredat,nda temalara göre s,n,fland,r,lm, metinlerdeki etkinliklerle ö rencinin kültürel bilgi ve becerisi geli tirilmeye çal, lmaktad,r. Kitaplardaki etkinliklerle ö -rencilerin istenen düzeyde geli imi beklenmektedir. Ancak etkinliklerin ö renciyi haz,ra al, t,rma ihtimali dikkate al,nmal,d,r. Ders kitab,ndaki etkinlikler özellikle dil bilgisi etkinlikleri i lenen metinle ili kisiz durum-da, ö rencilerin dü ünme ve ili kilendirme becerilerini de s,n,rland,rmak-ta, hatta baz, dil bilgisi konular,na yer verilmedi i de görölmektedir.

2005 müfredat,nda yaparak, ya ayarak ö renme a ,rl,kl, bir ö re-tim beklenmektedir. Ö rencinin s,n,fta ö rendiklerini ve kazand,klar,n, okul d, ,nda uygulayabilmesi program,n temelindeki yakla ,m,n as,l bek-lentisidir. Görselle tirme ile temel becerilerin gerçekte tirilmesi amaçlan-sa da fakat salt görselle tirme için metinlerin k,salt,lmas,, sadele tirilme-si, uyarlanmas, içeri i olumsuz etkilemektedir. Kitaplara seçilen metinle-rin yazarlar, ve kitap komisyonlar, çocuk psikolojisine vâk,f olmal,d,r; aksi takdirde çocuklar,n ilgi ve isteklerine cevap veremeyen kuru bir anlat,ma sahip, zararlı, örneklerle dolu metinler kitaplarda sunulur. Bu yüzden kazan,mlarla birlikte çocu un geli imi ve toplumsal gereksinim-leri de dikkate al,nmal,d,r. Metin ve etkinlikler de bu noktada özenle seçilmelidir.

Eski kültürü ya atmak, kelime da arc, ,n, zenginle tirmek için sa-dele tirilmi metin vermektan vazgeçilmelidir. Bunu gerçekte tirebilmek için orijinal metinlerden k,sa pasajlar vermek özetlemelerle ara geçi ler sa lamak mümkündür. Hatta ö rencinin ortaö renime haz,rılanmas,n, sa lamak için divan edebiyat, dönemine ait birkaç yazar ve airden birer beyit veya iki üç sat,r örnek verilerek günümüzle mukayese imkân, haz,r-lanabilir. Türkçe kitaplar,nda beyit veya paragraf seviyesinde orijinal metinler yer almal,d,r. Bu ekilde düzenlenmi ders kitaplar, kültürel bilgiyi art,r,r, kelime hazinesini geli tirir. Bu sebeplerden dolayı,, ilkö re-

tim dersleri için hazırlanan ders kitapları, önce taslak olarak kullanılmaları, ve deneme süresinin sonunda öğretmen ve öğrenci görüşlerine uygun değişikliklerle basılmalarıdır.

2.3. Müfredat, Tanıtım, Hizmet İçi Seminerler

Yeni müfredatla ilgili hizmet içi seminerlerde ve denetimlerde müfettiş ve diğer MEB yetkilileri dikkat edilecek hususlar, söylemekte, müfredatla ilgili daha çok kuramsal bilgiler vermekte ise de bunların hangi amaca hizmet ettiği hususunda öğretmenleri çok da bilgilendirememektedir. Konu ile ilgili olan hizmet içi eğitim seminerlerinde öğretmenler program, tanıtım, uygulamalar, için uygulamada eksiklikler yaşamaktadır. Sorunun çözümü için, öğretmenlere ve aday öğretmenlere verilen seminerlerde yeni program tanıtımında genel olarak *temel bilimleri* ve özel olarak da *Türkçe temelimi* akademisyenlerinden yardım alınmalıdır; hatta tanıtım, akademisyenler tarafından yapılması, yoluna gidilmelidir.

3. İLKÖ RETİMDE NİTELİK VE BAĞIRI

Yeni müfredata adapte olan öğretmenlerin yanında uyum sağlamaya gayret göstermeyen öğretmenler eski tarz, sürdürmektedir. Eski müfredatta öğretmen, bağır, sını, göremiyordu. Öğrencinin dili doğru ve düzgün kullanması, öğretmen bağır, sını, ölçütüydü. Yeni programla birlikte öğretmen kavramında da değişiklik meydana geldi. Böylece bilgi aktaran öğretmen sorgulayan ve sorgulatan öğretmen tipine dönüştü. 2005 programın tanıtımını yapan öğretmenler, öğretim sürecinin bağır, süreç esnasında ve sürecin sonunda değerlendirme yapabilmektedir. Öğretmenler öğretim faaliyetinden önce durum tespiti yapmakta sonrasında öğrencinin gelişimini dikkate alarak derse yeni bir yön verebilmektedir.

3.1. İlk ve Ortaöretimde Nitelik ve Bağır,

İlk ve ortaöretim seviyesinde nitelik ve bağır, çok yönlü bir alt yapı, geliştirme ile sağlanabilir. Öğretmen, öğrenci, yönetici/idareci ve velilerin yerine getirmesi gereken yükümlülükler vardır. Bunlar ne kadar sağlam ve birliktir içerisnde gerçekleştirilirse nitelikli ve bağır, bir ilköretim ve ortaöretim yükseköretimi destekleyebilir.¹

Nitelik ve Bağır, için;

Öğretmenlik mesleği ve alanlar, ile ilgili yayınlar, (gazete, dergi, tebliğ, kitap vb.) takip eden, ilgili etkinliklere (konferans, kurultay, sempozyum, panel, seminer vb.) katılmaları, kendini sürekli denetleyen ve geliştir-

¹ Not: İlk ve ortaöretim seviyesinde bağır, ve nitelikler için MEB EARGED, OTMG birimlerinin çağır, öğretmen profili ve yeterlikleri dikkate alınmalı, t.r. <http://otmg.meb.gov.tr/Linkler.html> (son erişim 18-07-09).

lendiren, yetersiz ve eksik yanlar,n, belirleyen gerekli de i iklikleri (seminer, kurs vb. kat,larak) uygulayan, bilgi ileti im teknolojisini tan,yan ve bundan yararlanan, okuma al, kanl, ,na sahip, mesleki örgütlenmelere kay,ts,z kalmayan, üniversiteler ve di er ara t,rma kurumlar, ile diyalog hâlinde olan, sosyal, kültürel etkinliklere kat,larak bu yönde kendini geli tiren, mesleki anlamda ö retmenlerle bilgi al, veri inde bulunan ve faaliyetlerini birlikte planlayan, özlük haklar,n,, görev, yetki ve sorumluluklar,n, bilen, bireyi tan,ma tekniklerini bilen ve s,cak kanl,-sempatik olabilen *ö retmenlere*;

yi bir insan ve vatanda olabilmeleri için sorumluluklar,n, bilen, bilgileri almaya haz,r olan; kendilerini geli tirmeye istekli, ö retmenin rehberli ine aç,k, ders d, , aktivitelere kat,lan ve ö renme durumunu anlayan *ö rencilere*;

E itim-ö retim faaliyetleri formasyonu alm, , e itim-ö retim etkinliklerinin yürütülmesinde duyarlı olan, meslek dersi ö retmenlerinin ders d, , zamanlarda ve tatillerde uygulamalarda bulunmas,n, sa layan, ö retmenleri sürekli proje ve kendilerini geli tirmeleri do rultusunda te vik eden, ö retmenlerin eksikliklerini gidermek için imkân (seminer, kurs, panel vb.) ve ortamlar haz,rlayan, tarafs,z, e it artlar sa layan, çal, malar,nda ö retmenlere örnek olan ve rehberlik eden, ön yarg,l, olmayan, ö retmenlerin kendi kendilerini de erlendirmeleri için onlar, yönlendiren, ö retmenlerin mesle e uyumlar,nda yard,mc, olan, ö retmenlerin ba ar,s,n, takdir eden ve ba ar,lar,n, ödüllendiren, ö retmenô ö renci-veli ili kisini güçlendiren, okul-aile birli ini etkili hâle getiren, ö retmenlerin sosyal, sportif ve kültürel etkinliklere kat,l,m,n, ve bu etkinliklerde aktif rol almalar,n, destekleyen, ö retmenleri görev, yetki ve özlük haklar, hakk,nda bilgilendiren, onlar, objektif biçimde de erlendiren, ö retmenler ile sürekli diyalog içinde bulunan ve dengeli ö retmen da ,l,m,n, kontrol eden, ö retmen ve ö retim sisteminin oto kontrolüne önem veren *idareci/yöneticilere*;

Ö retmen ve okul ile sürekli diyalog içinde olan, okulu maddi ve manevi anlamda destekleyen, ö retmenleri gerekti inde tebrik eden ve uyaran, okul-aile i birli ini sürekli hâle getirmek için gayret gösteren, ö retim süreci için birer denetçi olan, ö retmenlerin ve okulun ko ullar,n, iyile tirmek için MEBâ etkileyen, ö rencilere ve ö retmenlere yard,mc, olabilen tüm bu faaliyetlerde gönüllü olan *velilere* ihtiyaç vard,r.

E itim-ö retim hatt,nda müfetti lerin de nitelik ve ba ar, sa lama etkileri yüksektir. Milli e itimde yap,lan tefti lerin sadece bakanl, a ba l, müfetti ler taraf,ndan yap,lmas, uygulaman,n amac,n, tam kar ,layamamaktad,r. Bu nedenle ilkö retim müfetti li inin yan, s,ra akademisyenlerden olu an akademi müfetti li i de olu turulmal,d,r. İlkö retim

müfetti leri ile birlikte akademi müfetti lerinin de ö retmenleri stajyerlik ve memurluk hayatlar,nda kontrol etmesi, olumlu ve olumsuz geli meleri belirlemeleri hizmetin ba ar,ya ula mas,nda etkili olacakt,r. Avrupa ülke-lerinde bu tür uygulamalar yap,lmaktadır.²

Ö retmenlerin mesleki alandaki yenilik ve de i ikliklerle ilgili ek-sikliklerini giderici k,lavuzlar haz,rlayan, ö retmenleri de erlendirmede objektif ölçütler kullanan, rehberlik ilkesi ile tefti yapan, ö retim yöntem ve teknikleri ile ilgili olarak ö retmenleri bilgilendiren, onlar, görev ve sorumluluklar, hakk,nda bilgilendiren, veli-ö retmen-okul-ö renci ve müfetti diyalogunu geli tiren, ö retmenlerin i ba ,nda e itimleri için gerekli imkânlar, sa layan, hizmet öncesi e itimlerde uygulama sahas,na uygun bilgilendirme ve pratikler yapt,ran, ö retmenleri de i en ko ullar hakk,nda bilgilendirici toplant,lar düzenleyen, bölgelerinde periyodik olarak toplant, yapan, ö retmenlik mesle ine yönelik olumlu tutum geli -tirmeyi amaçlayan, ö retmeni içinde bulundu u artlara göre denetleyen, ö retmenleri okumaya, kendilerini geli tirmeye ve de erlendirmeye yö-neltilen, onlar, ara t,rmaya ve ürün ortaya koymaya te vik eden, örnek davran, larda bulunan *müfetti ler* ö retimin nitelik ve ba ar,s,n,n artma-s,nda önemli bir rol üstlenmektedir.

İk ve orta ö retimde nitelik ve ba ar,n,n sa lanmas, konusunda en önemli öge MEB'dir. Ö retmen, ö renci, idareci/yönetici ve velilerin sahip olaca , özelliklerin sürdürülebilirli i ve faydas, için ö retmen yeti tiren kurumlar,n d, ,ndan gelen, e itim ile ilgisi olmayan ki ilerin ke-sinlikle ö retmen olarak atanmamas,, bütçeden e itime ayr,lan pay,n art,r,lmamas,, ö retmenlerin sosyal statüsünün ve özlük haklar,n,n iyile ti-rilmesi, ö retmenlere yönelik olarak televizyon, radyo vb. görsel-i itsel araçlarla k,sa e itim programlar, ve konferans, panel gibi etkinliklerin düzenlenmesi, ö retmen yeti tiren ortaö retim kurumlar,n,n (ö retmen okullar,, ö retmen liseleri vb.) nitelik ve nicelik olarak daha sa l,kl, bir yap,ya kavu turulmas,, ö retmen yeti tiren okullara girecek olan ö renci-lerde belirli niteliklerin aranmas, gerekmektedir.

4. YÜKSEKÖ RET MDE N TEL K ve BA ARI

4.1. Türkçe E itimi Bölümü ve Türk Dili ve Edebiyat, Ana Bi-lim Dallar,n,n Durumu

4.1.1. Türkçe E itimi Bölümü Müfredatlar,

2006 y,l,ndan itibaren uygulamaya konulan Türkçe ö retmenli i müfredat,n,n, yeti tirilen insan gücü aç,s,ndan çok faydal, oldu u söyle-nemez. YÖK ve MEB Ö retmen Yeti tirme ve E itimi Genel Müdürlü-

² Geni bilgi için bkz. <http://www.iufm.fr>, (son eri im 05-08-09).

ünün ö retmen yeti tirmede yürüttü ü e güdümlü çal, malar,n sonucunda böylesine bir ürüne ulaşmas, sürecin tekrar gözden geçirilmesini gerektirmektedir. MEB Ö retmen Yeti tirme ve E itimi Genel Müdürlüğüün hazırlad, ı, öÖ retmen Yeterlikleriö adlı, detaylı, rapora ve YÖK tarafından hazırlanmış, öFakülte-Okul birli iö adlı, kitapç, a göre Türkçe Ö retmenli i Müfredat Programı,n,n tekrar incelenmesi, ders adları,n,n, müfredatları,n,n ve saatlerinin yeniden düzenlenmesi yerinde olacaktır,r.

Ö retmen yeti tirmede kaliteyi sağlayan temel etkenler için ö retmen aday niteli i, program kalitesi ve alt yapı,-donanım ekinde yapılan klasik sıralama art,k geçerlili ini yitirmi tir. ABD ve birçok Avrupa ülkesinde yukarıdaki etkenlerin yanı sıra ö retmen yeti tirmede çe itli okuyucu,k beceri ve donanım, da kalite için ön ko ul olarak kabul edilmektedir. ABD Ö retmen E itimi Akreditasyonu Ulusal Konseyi (NCATE), okuyucu,k alanlar, için belirlenen gereklilikleri aynı zamanda ö retmen yeterlikleri olarak kabul etmiştir (www.ncate.org). Bilgi okuyucu, , teknoloji okuyucu, , medya okuyucu, , ve kütüphane okuyucu, , gibi okuyucu,k çe itlerinden özellikle bilgi okuyucu, , ö retmenler için ayrı bir önem taşır. Bilgi okuyucu, , bilginin keşfi, analiz-sentez sonucu bilginin değerlendirilmesi ve kullanılmasına yönelik beceriler ekinde açıklanabilir. Çünkü bu beceri diğer okuyucu,k becerilerini ve donanımları,n, da besleyici niteliktedir. Hâl böyle iken ülkemizde yeniden yapılan ö retmen yeti tirme müfredatlarında bu çağda ö retmen becerisi dikkate alınmamış, tır. Türkçe e itimi bölümlerinde, Bilgisayar I-II derslerinden başka bilişim ve teknoloji ile ilgili dersin olmaması, dikkat çekicidir. İlkö retim ikinci kademe derslerinin bazıları, (dinleme metinleri gibi) tv, vcd, video, ses kayd, ve film gibi materyallerle i lenirken Türkçe ö retmeni yeti tiren programlarda bu uygulamalara yönelik yeterli atölye çal, malar, bulunmamaktadır,r.

4.1.2. Alan Dersleri

Türkçe bölümlerinden mezun olanların üniversitelerde alan derslerini verebilecek yeterlilikte olamad, ı, gözlemlenmektedir. Bunun bir sebebi paket programlardaki derslerin alan bilgisi bakımından yetersizli i ve alan ders saatlerinin azlığı,dır. Alan bilgisi olmadan ö retim tekniklerinin ö retilmesi ise mümkün değildir.

Konuyla ilgili olarak ortaö retimdeki Türkçe, edebiyat ve dil ile ilgili ders saatlerine bakmak yeterlidir.³

³ http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=downloads&d_op=viewdownload&cid=72 (son erişim 07.09.2009)

Fen Bilimleri Alan,		S,n,flar				Toplam
Dersler	9	10	11	12		
Dil ve anlat,m	2	2	2	2	8	
Türk edebiyat,	3	3	3	3	12	
Genel Toplam					20	
Sosyal Bilimleri Alan,		S,n,flar				Toplam
Dersler	9	10	11	12		
Dil ve anlat,m	2	4	5	5	16	
Türk edebiyat,	3	4	4	4	15	
Genel Toplam					31	
Türkçe-Matematik Alan,		S,n,flar				Toplam
Dersler	9	10	11	12		
Dil ve anlat,m	2	4	5	5	16	
Türk edebiyat,	3	4	4	4	15	
Genel Toplam					31	
Yabancı Dil Alan,		S,n,flar				Toplam
Dersler	9	10	11	12		
Dil ve anlat,m	2	5	5	5	17	
Türk edebiyat,	3	3	3	3	12	
Genel Toplam					29	

Genel Liseler ve Anadolu Liseleri

		S,n,flar				Toplam
Dersler	9	10	11	12		
Dil ve anlat,m	2	2	2	2	8	
Türk edebiyat,	3	3	3	3	12	
Genel Toplam					20	

Fen ve Spor Liseleri
(Müzik alan,, Resim alan,)

		S,n,flar				Toplam
Dersler	hz	9	10	11	12	
Türkçe	4					4
Dil ve anlat,m		2	3	4	4	13
Türk edebiyat,		3	4	4	4	15
Genel Toplam					32	

Sosyal Bilimler Lisesi
(Sosyal Bilimler Alan,,Türkçe Matematik Alan,)

Ortaö retimde ö renim süresi boyunca Türkçe, edebiyat ve dil alanlar,na yönelik olarak -seçmeli dersler ve Anadolu Ö retmen Liselerindeki çocuk edebiyat, dersleri hariç- *Genel Liseler ve Anadolu Liseleri*

Fen Bilimleri Alan,ında 20, Yabancı Dil Alan,ında 29, Sosyal Bilimleri Alan, ve Türkçe-Matematik Alan,ında 31; Fen ve Spor Liselerinde 20; Sosyal Bilimler Lisesinde 32 saat ders yapılırken Türkçe e itimi lisans programlarında Türk edebiyat,, yeni Türk edebiyat,, halk edebiyat, ve dil ile ilgili derslerin toplam,n,n 21 saat olması, adeta öbilen bir ahs, bilmeyen bir kimse olarak mezun etmekö eklinde nitelendirilebilir.

Türkçe E itimi bölümlerinde sekiz yıl, süreçte 145 saat (128 kredi) ders alan lisans öğrencisinin temel nitelikteki alan dersleri olan *eski Türk edebiyat,, yeni Türk edebiyat,, halk edebiyat,* derslerinin toplam ders süresi 12 saattir. Başka bir deyişle temel alan derslerinin bütün lisans derslerine oran, $1/12,08$ dir. Bunlara birinci ve ikinci sınıftaki 9 saatlik Türk dil bilgisi derslerini eklediğimizde alan ders saati toplam, 216 var. Bu miktar, lisans derslerine oranlandığında $1/6,76$ (yaklaşık yedide bir) sonucuna ulaşılır. Lisans süresindeki bütün dil ve edebiyat derslerine *edebiyat bilgi ve teorileri, Osmanlı Türkçesi* derslerini de ilave edersek temel alan derslerinin miktar, 27 saate yükselir ki bu da lisans derslerinin $1/5,37$ (yaklaşık 5,5'te 1) oranını oluşturur.

Yukarıda bahsi geçen 9 dersin yalnızca bir ve ikinci sınıfta okutulduğunu dikkate aldığımızda oldukça vahim durumlar ortaya çıkar.

1. Alan derslerinin her biri iki yıl,da iki ders saati olmak üzere yalnızca dört saattir. Bu süre Türk edebiyatının ilk ürünlerinin ortaya çıktığı, gündün bu güne kadar devam eden halk edebiyatı için yeterli olmadığı, gibi 700 yıl hâkim bir edebiyat olarak varlığını, devam ettiren *eski Türk edebiyat,, Tanzimat* sonrası,nda ortaya çıkan ve her geçen yeni ürünler ortaya koyan *yeni Türk edebiyat,* için elbette yeterli değildir.

2. İlköğretim ikinci kademe ders kitaplarında yer alan günümüz edebiyatı, ürünleri ile ilgili hiçbir dersin programda bulunmaması, da dikkat çekici ve ciddi bir olumsuzluktur.

3. Ortaöğretimde 4 ve 6 saatten daha fazla olan edebiyat/Türkçe dersleri fakültede alanlara ait bilginin sonraki iki yıl,da olmaması, sebebiyle unutulmaya mahkûmdur.

4. *Yazma, anlatma* (2 yıl, 20 ders saati), *sözlü anlatma* (2 yıl, 20 ders saati), *dinleme e itimi* (1 yıl, 40 ders saati), *okuma e itimi* (1 yıl, 40 ders saati), *konu ma e itimi* (1 yıl, 40 ders saati), *yazma e itimi* (1 yıl, 40 ders saati) gibi dersler birbirinin benzeri ve tamamlayıcı, mahiyetindedir. Bunların ders saati toplam, 24 saattir. Bu derslerin içerikleri birbirine yakın olduğu için yer yer tekrara düşülmekte ve dersler amaçlarına ulaşamamaktadır.

5. Dört saat olarak iki dönem devam eden *özel öğretim yöntemleri* dersinde de aynı durum söz konusudur. Bu dersler yukarıda bahsi

geçen *dinleme e itimi, okuma e itimi, konu ma e itimi, yazma e itimi* ile 4. yar,y,ldaki üç saatlik *Etkili leti im*, 7. yar,y,ldaki iki saatlik *Türkçe ders kitab, incelemeleri* hatta 8. yar,y,ldaki *Türk e itim sistemi ve okul yönetimi* dersleri ile uygulama bak,m,ndan zaman zaman örtü mekte veya ö retim eleman,n,n yeterince haz,r olmamas, sebebiyle konular tekrar dersi olarak i lenmektedir.

6. Baz, özel ö retim yöntemleri kitaplar,n,n içeri i *dinleme e itimi, okuma e itimi, konu ma e itimi, yazma e itimi* derslerinden olu maktad,r. Bu da bahsi geçen derlerin uygulamada birbiriyle örtü tü ünün di er bir delilidir.

7. *Yaz,l, anlat,m, sözlü anlat,m, dinleme e itimi, okuma e itimi, konu ma e itimi, yazma e itimi* gibi dersler bazen birbirinin ayr,lmaz bir parças,, bazen birbirinin tamamlay,c,s, mahiyetindedir. Ö retmen dersin i leni i s,ras,nda birinden di erine geçi ler yapmak zorundad,r. En iyi niyetli ve ehliyetli ö retmen bile bu durumda tekrara dü mek zorunda kalacaktır,r.

8. Yirmi dört saatlik *yaz,l, anlat,m, sözlü anlat,m, dinleme e itimi, okuma e itimi, konu ma e itimi, yazma e itimi* dersine ra men ö retmen adaylar,n,n iyi bir diksiyona sahip oldu unu söylemek de iyimserlik olur.

Dörder saatlik *dinleme e itimi, okuma e itimi, konu ma e itimi, yazma e itimi* derslerinin iki er saate dü ürülmesi (ile elde edilen süre 8 saat),

ki yar,y,lda dörder saat olarak okutulan *özel ö retim yöntemleri* dersinin tek döneme dü ürülmesi veya iki yar,y,lda iki er saat olarak okutulmas, (ile elde edilen süre 4 saat),

Etkili leti im, Türkçe ders kitab, incelemeleri dersinin kald,r,lmas, (ile elde edilen süre 5 saat),

Buradan elde edilen 17 saatin 2 saati *halk edebiyat,na*, 4 saati *eski Türk edebiyat,na*, 5 saati *yeni Türk edebiyat,na*, 2 saati *günümüz edebiyat,na*, 2 saati *Osmanl, Türkçesine*, 2 saati sekizinci yar,y,la yeniden konulmas, gereken *Türkiye Türkçesi* dersine kayd,r,labilir.

Türkçe ö retmeninin hem alan hem meslek hem de genel kültür bilgi ve becerisine ihtiyac, vard,r. Bu bilgi ve beceri alanlar,nda belirgin bir farkl,l, ,n tercihi söz konusu de ildir. Bu nedenle derslerin kredi ders saatlerinin dengelenmi bir ekilde payla ,m, amaca daha iyi hizmet edecektir.

4.1.3. Türkçe E itimi Bölümü Ö retmen Adaylar,n,n Ö retmenlik Uygulamas,nda Ya ad, , S,k,nt,lar

E itim fakültelerinde yeti tirilen ö retmenlerin alanlar,nda ba ar,l, olabilmesi lisans döneminde ald, , dersler kadar ö retmenlik uygulamas, ve okul deneyimi uygulamalar,n,n amac,na uygun yap,lmas,na da ba l,- d,r. Okul deneyimi/ö retmenlik uygulamas, yani staj dönemi ö retmen aday,na fakültede ö rendiklerini kullanma f,rsat, vermelidir. Staj döneminde ö rencinin tam olarak tan,nmas, ve s,n,fa hâkim olabilmek için ö retmen aday,n,n tek ba ,na bir s,n,f,n dersini üstlenmesi gereklidir. Avrupa'da ço u ülkede ö retmenlik uygulamas, 800 saatin üzerindedir. Ö retmen aday, 250 saat boyunca uygulama okulunda bulunmakta ve ö retmen aday, s,n,fta fiilen 100 saatin üzerinde performans sergilemektedir. Günümüzdeki uygulamada ise bir dönemde yaln,zca bir ders ö retmen aday, taraf,ndan i lenilmekte ve yaln,zca bu ders uygulama dan, man, taraf,ndan izlenilmektedir. Uygulamadaki durum, staj boyunca ö retmen aday,na belirli say,da dersler verilmesi ve daha fazla rehberlik yap,lmas, ile çözülebilir. Ö retmenlik uygulamas, ve okul deneyimi derslerinin uygulama okulu ve fakülte aras,nda sa lanan i birli i ile sürdürülmesi; teori ve uygulama derslerinin kontrolünün yap,lmas, zorunludur.

4.1.4. Türkçe E itimi Bölümü Mezunlar,n,n Akademisyenlikteki Durumu

E itim fakültelerinde yap,lan son program de i ikliklerinin birtak,m eksiklikleri de beraberinde getirdi i görülmekte, bu dönemde yeti en ö retmen adaylar, ve Türkçe e itimi bölümü akademisyenlerinde çok ciddi derecede eksiklikler olu tu u gözlemlenmektedir.

Yeni Türk edebiyat,, halk edebiyat,, eski Türk edebiyat, ve dil bilgisi konular,nda hatta bunlar,n e itimi üzerine doktora yapan Türkçe e itimi doktorlar,n,n girecekleri ders çe idi say,s,n,n çok s,n,rl, oldu u a ikârd,r. Yani alan e itimi çal, mak isteyenlerin Türkçe e itimi bölümü lisans program,nda ald,klar, alan dersleriyle Türkçe e itimi akademisyenli inde ba ar,l, olmas, pek mümkün görünmemektedir.

Türkçe e itimi bölümü mezunlar,n,n Türkçe e itimi bölümü akademisyeni olarak ba ar,l, olmalar, pek mümkün görülmemektedir. Türkçe ö retimi akademisyenlerinin ço u alan ö retim üyeli i yapacak durumda de ildir. Hâlihaz,rdaki duruma göre Türkçe ö retmenli i alan dersleri için Türk Dili ve Edebiyat, E itimi veya Türk Dili ve Edebiyat, Bölümü mezunu elemanlar,n,n girmesi gerekmektedir. Çünkü Türkçe e itimi ö rencileri lisans dönemi süresince *eski Türk edebiyat,, Yeni Türk edebiyat,, halk edebiyat,* gibi alan dersleri için yaln,zca 4 saat alan e itimi ile bu sahalarda yeterli e itim alamam, olduklar,ndan alanla ilgili derslere giremeyecektir. Bu olumsuzlu un giderilmesi için derslere Türkçe ve

edebiyat alan,n, bilen, fakat bu alanlar,n e itimi üzerinde ihtisasla m, elemanlar,n yeti tirilmesi gerekmektedir. Yeniden yap,lanma çerçevesinde özellikle meslek ile genel kültür bilgisi ve becerisini temel alan e itim fakültesi ders müfredatlar,n,n de i tirilmesi yüksek ö retimde ba ar, ve kaliteyi dü ürecektir. Yap,lacak ilk ey alan derslerine ait saatlerin art,- r,İmas,d,r. Yüksek ö retiminde bu hedefe ula man,n bir di er gere i yeni yakla ,m,n temel de erlerine sahip ö retim eleman,/üyesi yeti tirmezdir. Yeniden yap,lanma üphesiz ders müfredatlar,yla s,n,rl, tutulamaz. Ders müfredatlar,yla birlikte ö retim elaman,/üyesi, fiziki alt yap,, bilgi ileti- im teknolojileri ve di er materyaller aç,s,ndan da de i im ve geli im sa lanmal,d,r.

Nitekim Türkçe e itimi bölümünden mezun olan ö rencilerin ço- unu *dershane* sahipleri bile ö retmen olarak i e almamakta, Türkçe E itimi bölümünden mezun olan ö rencilerin ÖSS konular,n, anlatabilecek seviyede alan bilgisine sahip olmad, , kabul edildi i için bunlar,n yerine üniversitelerin çe itli bölümlerinde tezsiz yüksek lisans yapm, fen-edebiyat fakültesi ç,k, l, ö retmen adaylar,n, tercih edilmektedirler.

4.1.5. Türkçe E itimi Bölümü Ö retim Elemanlar,n Doçentlik A amas,

Türkçe E itimi üzerine akademik çal, ma yapanlar,n hemen hepsinde bir gelecek kayg,s, vard,r. Belki de üniversite camias, içinde gelece inden en fazla endi e duyan ki iler Türkçe E itimi üzerine çal, an ki ilerdir. Çünkü Türkçe üzerinde çal, ma yapanlar ço u kez yöresel konu üzerinde doktora yapmaktad,rlar. Bu ki iler doktora yapt,klar, konu üzerinde yurt d, , yay,n yapma anslar, çok azd,r. Türkçe üzerine doktora yapm, bir ki inin ngilizce yay,n yapmaya zorlanmas,, *kendi dilinin sorunlar,n, ngilizce anlatmaya zorlanmas, ne kadar hazin bir durumdur!*

Yurt d, ,na gönderilen makalelerin bir k,sm, da çok iyi bir ngilizce ile yaz,lmad, , için kontrole bile gerek görülmeden ele tirilmekte ve reddedilmektedir. Yay,n,n ezkaza kabulü hâlinde bir akademisyenin Türkçe yazd, , bir makaleyi ngilizceye çevirtip ngilizce yay,n,m var diye mutlu olmaya zorlanmas, da ba ka bir garip hadisedir. (*Bat, ülkel- rindeki bir ara t,rmac,n,n kendi yöresinin, dilinin, kültürünün problemini tespit etmesi ve buna çareler üreterek yay,n yapmas, ödüllendirildi i hâlde bizde bu tip ara t,rma yapanlar,n umursanmad, ,n, söylemek mümkündür.*)

Bu durum ayn, zamanda bölümlerde karma aya da sebep olmaktadır. Filoloji veya dil ile ilgili sahalarda doktora yapanlardan *SCI, SSCI, AHCI vb. kapsamda* yay,n istenmemesine ra men, alan e itimine yönelenlerden uluslararası, indekslerce taranan dergilerde yay,n istenmesi

Türkçe e itimi doçenti olma imkân,n, hemen hemen ortadan kald,rm, t,r. 200162009 y,llar, aras,nda Türkçe e itimi veya Türk dili ve edebiyat, e itimi sahas,nda çal, anlardan doçent olup olmad, ,na bakmak yeterlidir. Üstelik *uluslararası, ili kiler, i letme, hukuk, kamu yönetimi* gibi uluslararası, kabul görebilecek konularda yay,n yapanlardan da bahsi geçen kapsamda yay,n art, aranmazken Türkiye'mizde Türkçe E itimi üzerine çal, an ki iler âdeta cezaland,r,lmaktad,r. Bu tip bir yay,n art, ya herkes-ten istenmeli óki bu do ru olmaz- yahut hiç kimseden istenmemeli.

Benzer durum sosyal bilimlerin di er sahalar,n,n e itimi ile ilgili tez yapanlar için de söz konusudur. K,saca Türkçün tarihi, co rafyas,, dili, dini, sosyolojisi, felsefesi edebiyat, yabanc,lar, ne derece ilgilendirebilir?

4.1.6. Türkçe E itimi Bölümü ile İlgili Belirli Kapsamdaki Yay,n Durumu

E itim fakültelerinin sosyal bölümlerinde SCI, SSCI, AHCI gibi uluslararası, indekslerce taranan dergilerde yay,n yap,lmaz, mecburiyeti bu sahada çal, ma yapan akademisyenlerin özellikle doçent olmalar,na engel te kil etmektedir.

Belirli kapsamdaki herhangi bir yabanc, derginin 10.000 bask, yapt, ,ndan hareketle böyle bir derginin Türkiye'de kaç ki i taraf,ndan okunabilece ine dikkat etmek gerekir. Oysa Türkiye'deki bir dergi 500 adetlik bask, yapsa bile ona eri mek hem kolayd,r, hem de istendi i takdirde isteyen kimse kütüphanelerde dahi olsa bu yay,na ula abilme imkân,na sahiptir. Birinci derecede Türkiye'yi ve Türklü ü ilgilendiren bir konunun yabanc,lar taraf,ndan yay,na kabul edilme ihtimalinin güçlü ü, Türk akademisyenlerinin böyle bir makaleden haberdar olmamalar,, bu tip yaz,ya ula ma imkân,n,n zayıf olmas, akademisyenlerimizin doçentlik artlar,n, yerine getirmelerini zora sokarken, Türk insan,n,n bu makalelerden haberdar olmas,n, da engellemektedir. Bu tip makalelerin dili genellikle İngilizcedir. İngilizceden ba ka yabanc, dil bilenler de bu makalelerden faydalanamayacaktır.

Bu kapsamda yay,n zorunlulu una alternatifler getirilebilir.

Bu problemi gidermek için uluslararası, ve ulusal dergileri gruplandırarak yeni bir puanlama sistemi getirilebilir. *Uluslararası, indekslerce taranan dergilerdeki makalelere 8 puan, uluslararası, hakemli dergilerdeki makalelere 6 puan, ulusal A grubu dergilerdeki makalelere 4 puan, ulusal B grubu dergilerdeki makalelere 3 puan, ulusal C grubu dergilerdeki makalelere 2 puan, ulusal di er dergilerdeki makalelere 1 puan* olmak kayd,yla 8 puanlık makale yerine 4 puanlık 2 makale veya 2 puan-

İlk 4 makale puan açışından dolayı kabul edilebilir. Bu sayede pek çok olumsuzluğun önüne geçilmiştir.

Dergilerin tasnifi konusu MEB, YÖK, TDK tarafından gerçekleştirilebilir.

4.1.7. Türkçe E İtimi ve Türk Dili ve Edebiyat, E İtimi Alanındaki Projelere Destek Bulunamaması,

Türk dilinin gelişiminin takibi, Türk dili eğitiminde güncellenmesini sağlanması, ve bilimsel ürünlerin niteliğinin artırılması için proje çalışmalarını teşvik edilmelidir.

TDK, MEB, TÜBİTAK, SOBAG vb. kurumların ve diğer özel kuruluşların sosyal alanlarda ve özellikle Türk dili alanı ve eğitimini ilgilendiren projeleri destekleyici olmaları gereklidir. Özellikle TÜBİTAK gibi bir kurumun genellikle fen bilimleri projelerine katkı vermesi sosyal alanlarda, özel olarak da Türkçe eğitim ve Türk dili ve edebiyat, eğitim bölümlerinde çalışmaların akademisyenlerimizi çalışmaları, önemli bir katkı sağlamak ve alanların, nitelikli çalışmalarını, engellemektedir. TDK bünyesinde yapılan projelerde sadece alan çalışmaları, yer verilmemeli, uygulama sahasına veya kullanıma yönelik projeler de hayata geçirmelidir. Projelerin çoğu kez belli üniversitelere veya kişilere tahsis edilmesi, bu konuda teşvik edilmemesi var olan potansiyelin harekete geçirilmesini engellemektedir. Gerektiğinde ilgili bölümlerden yardım alınmalıdır. Bu şekildeki bir yaklaşım Türk dili ve Türkçe eğitim alanındaki projeler için önemli bir kolaylaştırıcı olacaktır.

4.1.8. Enstitü Kadrosunda Çalışan Araştırma Görevlileri

Günümüzde enstitü kadrolarında pek çok araştırma görevlisi çalışmaktadır. Bunların bir kısmı, akademisyenlikten emekli olarak kadroya geçmiştir. Enstitü kadrolarında istihdam edilen yüksek lisans öğrencilerinin tez savunmalarından sonra görevleri sona ermektedir. Bu durumda olanlar kısmen, sayıları doktora programına hak kazanamamaları, veya enstitüde münhal kadro bulunmaması, yahut ALES'ten aldıkları puanın sıralamaya girmeye yetmemesi durumunda tamamen işsiz güçsüz duruma düşmektedirler.

Aynı durum doktora savunmalarına girenler için de söz konusudur. Uygun bir kadro bulamayan doktora payesi almamış, bu kişiler de tamamen işsiz güçsüz duruma düşmektedirler.

Yüksek lisansın tamamlamayan öğrencilerin ALES'ten yeterli puan alamamaları, hâlinde doktora hazırlık süreci olarak veya uygun bir kadro bulabilmek için bir yıl daha görevlerine devam etmeleri, doktora ö-

rencilerinin tez savunmasından sonra ö retim üyeli i kadrosu buluncaya kadar bir veya iki yıl daha bu görevde kalmaları, uygun olacaktır.

4.1.9. Türkçe E itimi Bölümü Lisansüstü Çalışmalarında Durum

Hâlihazırda yaptırılan lisansüstü çalışmalar, daha çok alanla ilgili oldu u, tez savunmalarında olu turulan jürilerin de aynı alanla ilgili oldu u gözlenmektedir. Alan e itimi üzerine oturtulmaya çalışılan lisansüstü çalışmalar dinleme, okuma, konuşma, yazma becerileri ve dil bilgisi alanlarıyla ilintilendirilmeye çalışılmaktadır. İlkö retim ikinci kademe için yaptırılan tezler ço u kez *ö i yöresinde 6. s.n.f (veya 7. yahut 8. s.n.f) yazılı anlatım becerisinin gerçekle me düzeyi, ö i yöresinde 6. s.n.f (veya 7. yahut 8. s.n.f) zarflar, algılama ve kullanma becerisinin gerçekle me düzeyi* ekinde yaptırıldı, için bunların birço u durum tespitiinden ileri gitmemektedir. Bazen de *Ömer Seyfettin'in (Ahmet Mithat Efendi'nin, Halide Edip'ini) Eserlerinde E itimö vb.* konularda tezler yaptırılmaktadır. Bu tip çalışmalarla günümüz e itimine bir şey kazanılmak mümkün değildir. Tezlerin hemen hemen hepsinde ortaya konulan varsayımların gerçekle mesi için çaba sarf edildi i için tez çalışması, sonunda da *Ben dememi miydim?* ekinde bilinen bir sonuca ulaşılmaktadır.

Di er taraftan yaptırılan çalışmalar daima istatistiki bir zemine oturtulmaya çalışılmakta, böylece konunun ço u zaman yalnızca nicel boyutu ele alınmaktadır. Bazı istatistik programların, bilen ki ilere para karşılıklı yaptırılan hesaplar sonucu bir kitap boyutunda istatistiki bulgular ve kli e cümleler ortaya çıkmaktadır. E itimdeki ana unsur tıp bilimindeki gibi insandır. Tıptaki *hastalık yok, hasta vardır*, düsturunun aksine bu tip tezlerde insan varlığı, bir sayıyı, ekinde karşılaştırılmaktadır. Kuramsal olarak sağlam bir zemine oturtulmamış tezler sadece kalıplaştırılmış istatistiki amaç ve ifadelerle olu turulmaktadır. Tezini ortaya koyan araştırmacının hünerinin mi yoksa istatistik uzmanının hünerinin mi ön plana çıkartılacak bir konudur. Bütün bunların yanısıra ortaya konulan çalışmalar bir e itim bilimcinin *rahle-i tedrisinden geçmeden* ortaya konulamamakta ve onların tez kurgu sistemi aynen benimsenmektedir. Ayrıca e itim bilimcilerin terminolojisinin aynen kabul edilmesi sonucu Türkçe âdeti katledilmektedir.

Benzer durum *Türk dili ve edebiyatı, e itimi, tarih, coğrafya, felsefe, sosyal bilgiler e itimi ana bilim dalları*, vd. e itim alanları için de söz konusudur.

Türkçe E itimi Bölümü Doktora Tezleri ve Doçentlik Ba vuru- su

E itim fakültelerinde yüksek lisans, doktora çal, mas, yapanlar,n tezlerinin alan tezi mi, alanla ilgili e itim tezi mi olabilece i tart, ma konusudur.

Konuyla ilgili diplomalarda *İ Enstitüsü Türkçe E itimi Türkçe Ö retmenli i Anabilim Dal, Yüksek Lisans / Doktora Diplomas*, yazmak-tad,r. Böyle bir diploma sahibinin tezini **alandan** yapm, olmas, hâlinde **alan e itimi doçentli i** müracaat,nda problemler ya anacaktır,r.

Alan e itimi doçentlik jürisi, alan tezi ile ba vuruda bulunan ahs, *Türkçe e itimi doçenti* olmaya muhtemelen ehil görmezken, e itim tezi ile *alan doçentli ine* ba vuruda bulunan ah,s için de büyük bir ihtimalle yine ayn, durum söz konusu olabilecektir.

4.1.10.Türkçe E itimi le E itim Bilimci Akademisyenlerin Durumu

Türkçe bölümünde görev yapan akademisyenlerin bir di er sorunu da kendini kabul ettirmede ya anmaktadır,r. Türkçe, sosyal bilgiler, tarih vb. bölümlerde genellikle alan,n e itimi üzerine çal, ma yap,lmas, istenmektedir. Bunu gerçekle tiren ve alan e itimi yapan ö retim elemanlar, bölümlerinde e itim derslerine girmek istediklerinde [*e itim bilimine giri , e itim psikolojisi, ö retim ilke ve yöntemleri, ö retim teknolojileri ve materyal tasar,m,, Türkçe ders kitab, incelemeleri vs.*] e itim bilimleri bölümü ö retim üyelerinin tepkisiyle kar ,la maktadır,rlar. Bu derslerin e itim dersi oldu u ve bu derslere ancak e itim bilimi lisans mezunu akademisyenlerin girebilece i dile getirilmektedir. Ölçü olarak da yeni programda derslerin ba ,nda bulunan MB (meslek bilgisi) ibaresi gösterilmektedir. Bir taraftan alan e itimi çal, mas, için zorlanan ama içeride de gerçek e itimci de il diye baz, derslerden uzak tutulan bir e itimci tipi ortaya ç,kmaktadır,r.

Ö retim teknolojileri ve materyal tasar,m, üzerine doktora yapm, bir e itim bilimcinin, Türkçe dersinin materyali ile ilgili gerekli alt yap, ve deneyime sahip oldu unu söylemek mümkün olmasa gerek. Türkçe ö retiminde kullan,lacak materyal elbetteki projeksiyon ve tepegöz gibi bir, iki araçtan ibaret de ildir. Türkçe alan,n, ve Türkçenin problemlerini bilmeyen bir e itimcinin bu alanda materyal geli tirme imkân, oldu unu söylemek oldukça zordur. Ayn, ekilde çok iyi bir *ölçme ve de erlendir-me* e itimi alm, bir e itim bilimcinin Türkçeye ait birçok dersin neye göre de erlendirebilece ini tam olarak bilmesi de mümkün de ildir.

5. TÜRKÇE E T M BÖLÜMÜ BUGÜNKÜ YAPISI VE DE M HT YACI

Cumhuriyetimizle birlikte Türkçe dersleri ilköğretim/ilköğretimde ilk s,n,f,ndan itibaren verilmekte, dördüncü ve beşinci s,n,flarda ise edebiyat taraf,na da girilirken alt., yedi ve sekizinci s,n,flarda Türkçe tür, vezin, yazar bilgisiyle birlikte öğretilmektedir. Ortaöğretimde ise bu ders *dil ve anlatım, Türk edebiyatı*, -okulun özelliğine göre- *Türkçe* (hazırlanmış s,n,f,nda) adlar, alt,nda daha ileri seviyede yer alır.

5.1. Türkçe E İtmi Bölümü Türk Dili ve Edebiyat, E İtmi Ana Bilim Dallar,ın Birleştirilmesi

Önceden Türk dili ve edebiyat, e itimi bölümü eklindeki lisans öğrencileri yeniden yapılandırma çerçevesinde *Türkçe e itimi bölümü* ekline dönüştürülürken *Türk dili ve edebiyat, e itimi bölümü* de *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dalı*, ad, alt,nda *felsefe, tarih, coğrafya e itimi ana bilim dalları*, ile birlikte sonradan oluşturulan ortaöğretim sosyal alanlar e itim bölümünün alt birimleri hâline getirildi. Görüldüğü üzere bahsi geçen dört birimin araç gereç, derslik kullanılması, öğretim üyesi istihdam, yönünden hiçbir irtibat, yoktur.

Yeniden yapılandırma fen alanları, ve ilköğretimde de farklı okullar meydana getirdi. Bunlardan *ilköğretim bölümü okul öncesi, s,n,f öğretimli i, ilköğretim matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler öğretimli i ana bilim dalları*,ndan oluşturulurken *biyoloji, fizik, kimya, ortaöğretim matematik e itimi ana bilim dalları*,n birleştirilmesi suretiyle de ortaöğretim fen ve matematik alanları, e itimi bölümü ihdas edildi.

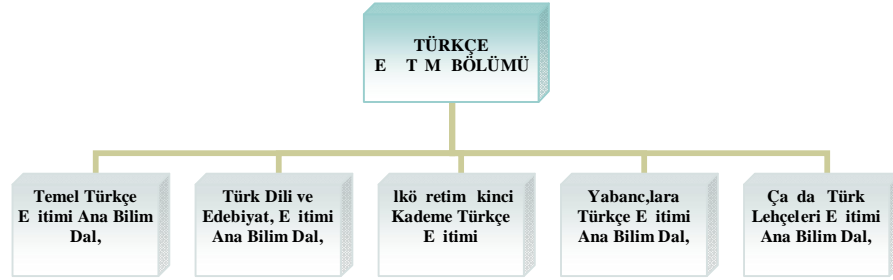
Bu iki bölümde de bazıları, birbiriyle pek de uyumayan birimler bir araya getirilmiştir oldu.

Dikkat edilirse derslik, laboratuvar, araç gereç kullanılması, proje oluşturulması,, öğretim üyesi istihdam, açısından,ndan *ilköğretim matematik* ile *ortaöğretim matematik e itimi ana bilim dalları*,n, *fen bilgisi e itimi* ile *biyoloji, fizik, kimya ana bilim dalları*,n; *sosyal bilgiler e itimi* ile *tarih, coğrafya ana bilim dalları*,n, bir arada olması, daha anlamlı, bir s,n,flandırmaya meydana getirmeye olacaktır,.

Aynı şekilde *Türkçe e itimi bölümü* ile de *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dalı*,n, derslik, araç gereç kullanılması,, proje oluşturulması,, öğretim üyesi istihdam, bakım,ndan bir arada bulundurulması, da daha isabetli bir tasnif oluşturabilir.

Görüldüğü üzere Türkçe ile dil ve edebiyat iç içe ve birbirinin devam, eklinde bir yapıdadır. Dolayısıyla Türkçe e itimi bölümleri ile Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dalları, aynı çatı, alt,nda birleştirilmelidir.

tirilmesinin yan, s,ra ilkö retim dört ve be inci s,n,f Türkçe derslerinin de bran ö retmenleri taraf,ndan verilmesi, Türk dünyas, ile yak,nla mam,z, özellikle Avrupa'da ya ayan üçüncü ku ak Türkler ve Türkçeye merak duyan ki ilerin varl, n, da dikkate alarak Türkçe e itimi bölümü ba l, , alt,nda *temel Türkçe e itimi, ilkö retim ikinci kademe Türkçe e itimi, Türk dili ve edebiyat, e itimi, yabanc,lara Türkçe e itimi* ve *ça da Türk lehçeleri e itimi* ana bilim dallar,n,n olu turulmas, gerekmektedir.

5.2. Temel Türkçe E itimi Ana Bilim Dal,

Türk Dil Kurumunun 11-12 Temmuz 2009 tarihlerinde Ankara'da düzenledi i *Türk Dili ve Edebiyat, Ara t,rmalar,nda Yeni Aray, lar: Bölüm Ba kanlar, Çal, tay,ında* Prof. Dr. Abdurrahman Güzel'ın ifade etti i *ilkö retim birinci kademedede Türkçe dersi için Temel Türkçe E itimi Ana Bilim Dal,* kurulmas, yönündeki teklifi gayet isabetlidir. Güzel'ın *öS,n,f ö retmenleri, e itim fakültelerinde ald,klar, 12 saatlik Türkçe/Türk dili ve edebiyat, dersleri ile bir bran dersi olan Türkçe dersini ilkö retimde hakk,yla veremez.ö* ekindeki dü üncesi yerinde bir tespittir. *S,n,f Ö retmenli i Lisans Program,ında* 13 saatlik 6 dersten olu an *Türkçe I: Yaz,l, anlat,m, Türkçe II: Sözlü anlat,m, Türk dili I: Ses ve yap, bilgisi, Türk dili II: Cümle ve metin bilgisi, çocuk edebiyat,, Türkçe ö retimi* dersi ile bu program mezunlar,n,n özellikle dördüncü ve be inci s,n,flardaki Türkçe dersini yeterli düzeyde verdiklerini dü ünme mümkün de ildir. Üstelik bahsi geçen lisans dersleri içinde *öçocuk edebiyat,* hariç-edebiyatla ilgili ders yoktur. Bu durum *S,n,f Ö retmenli i Lisans Program,ındaki* bir eksikli i de gözler önüne sermektedir. Yine Güzel'ın ifadesiyle *öTürkçe bir bran dersi de il, baraj dersidir. Bu dersleri yürütecek ö retmenlerin yeti tirilece i temel Türkçe e itimi ana bilim dal,n,n kurulmas, gereklidir.ö*

5.3. ilkö retim ikinci Kademe Türkçe E itimi Ana Bilim Dal,

u andaki uygulamaya göre *Türkçe e itimi bölümü Türkçe e itimi ana bilim dal,*ndan ibaret tek birimlik bir bölümdür. İlkö retim ikinci kademe *Türkçe e itimi ana bilim dal,*na ek olarak ayn, bölümde bir üst maddede ifade edilen *Temel Türkçe e itimi ana bilim dal,*, a a ,daki maddede ele al,nan *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dal,* ve aç,l-mas,n,n isabetli oldu unu dü ündü ümüz *yabanc,lara Türkçe ö retimi ana bilim dal,* ve *ça da Türk lehçeleri e itimi ana bilim dal,* ile birlikte bir bölüm haline getirilmesi do ru bir yap,lanma meydana getirecektir.

5.4. Türk Dili ve Edebiyat, E itimi Ana Bilim Dal,

Yukar,da ifade edildi i üzere Türkçe ile dil ve edebiyat birbirini bütünleyen bir yap, arz eder. Hâlihaz,rda *Türkçe e itimi bölümü* tek ana bilim dal,ndan ibaret bir bölüm, *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dal,* ortaö retim sosyal alanlar e itimi bölümüne ba l, bir ana bilim dal, olarak faaliyet göstermektedir. *Türkçe e itimi bölümü* ile *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dal,*n,n ayn, çat, alt,nda birle tirilmesi derslik, araç gereç kullan,m,, proje olu turulmas,, ö retim üyesi istihdam, bak,-m,ndan çok gereklidir. Bu sayede *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dal,*n,n *felsefe, tarih, co rafya* gibi do rudan irtibat, olmayan birimlerle bir arada bulunmas, gibi bir çarp,kl,k da düzeltilmi olacakt,r.

5.5. Yabanc,lara Türkçe E itimi Ana Bilim Dal,

*TDK Bölüm Ba kanlar, Çal, tay,*nda Prof. Dr. Abdurrahman Güzelân tekliflerinden birisi de Türkçe E itimi Bölümü çat,s, alt,nda *Yabanc,lara Türkçe E itimi Ana bilim Dal,* kurulmas,d,r.

Çok yönlü bir mesele olan yabanc,lara Türkçe ö retimi günümüzde çok daha büyük bir önem arz etmektedir. Önce yabanc,dan kast,n ne oldu una bakmak gerekir. Genel manada bunu Türkiye d, ,ndaki unsurlar olarak tan,malayabiliriz. Bunlar, da ayr, ayr, tasnif etmek gerekir. Almanya, Fransa gibi ülkelerde ya ayan Türk as,ll,lar, Azerbaycan gibi sadece a ,z özelli i gösterecek derecede Türkiye Türkçesine yak,n ıveye sahip Türkler; Özbek, Kazak gibi lehçeye yak,n derecede bir konu ma ivesine sahip Türkler, Türk as,ll, olmayan yabanc,lar eklinde kabaca tasnife tabi tutmak mümkündür. Bu son k,s,mda alfabe farklı,l, , gösterenler (Arap, Fars, Yunan, Slav, Çin, Japon, Koreí), dilin yap,s, bak,m,ndan farklı,l,k gösterenler (tek heceli, eklemeli, çekimli diller), farklı dil ailelerine mensup olanlar (Ural-Altay, Hint-Avrupa, Hami-Sami, Amerika, Zenci-Afrikaí dil aileleri) eklinde s,n,fland,r,labilir.

5.6. Ça da Türk Lehçeleri E itimi Ana Bilim Dal,

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birli için da ,lmas,ndan sonra Türk dünyas, ile milletimiz aras,ndaki yak,nla ma olabildi ince ilerlemi - tir. u anda Türk cumhuriyetlerinden gelen birçok ö renci *Türkçe e itimi bölümlerinde* lisans ve lisansüstü seviyede ö renim görmektedir. İgili cumhuriyetlerle siyasi, ekonomik, idari, dil ve kültür alan,ndaki irtibat,n daha da canland,r,lmas, için *Türkçe E itimi Bölümü* çat,s, alt,nda **Ça da Türk Lehçeleri E itimi Ana Bilim Dal**,n,n kurulmas, gerekmektedir.

Bu ana bilim dal,ndan mezun vatanda lar,m,z Türk cumhuriyetle- rinde Türkçe ve Türk edebiyat, ile ilgili ö retimde görev yapabilecek, Türk cumhuriyetlerinden gelerek bu ana bilim dal,ndan mezun olan ö - retmenler de kendi memleketlerinde Türkiye Türkçesi ve di er Türk dün- yas, ile ilgili dil ve edebiyat alan,nda hizmet edebileceklerdir.

6. FEN-EDEB YAT/EDEB YAT FAKÜLTELER LE E T M FAKÜLTELER N N DURUMU

6.1. Müfredatlar

Türk dili ve edebiyat, bölümleri (fen-edebiyat/edebiyat fakültele- rinde) ile *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dallar*, (e itim fakülte- lerinde)nda okutulan dersler hemen hemen ayn,d,r. E itim fakültelerinde farklı olarak ö retmenlik formasyonu dersleri verilmektedir. Teori her ne kadar böyle ise de yeniden yap,lanma çerçevesinde e itim fakültelerinin dört y,ll,k programlar, YÖKten gelen paket programa dahil edilmi , di er birimler için böyle bir uygulamaya gidilmemi tir. Her ne kadar bu konunun fen-edebiyat/edebiyat fakülteleri ve e itim fakültelerinin koor- dinasyonu sonucu halledilebilece i dü ünülmü ise her iki kurum da ba- ,ms,z hareket etmeyi ye lemi tir. Eskiden gelen bir al, kanl,kla fen- edebiyat/edebiyat fakülteleri *Türk dili ve edebiyat, bölümleri* müfredatla- r,nda bir k,s,m akademisyenler kendi doktoralar, gibi spesifik konular, i lemeyi uygun bulurken hem bu birimler, hem de *Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dallar*, o birimdeki elemanlar,n uzmanl,k alan,na dikkat ederek oldukça özgür bir müfredat program,n, uygulamaya koymu tur. Mesela o ana bilim dal,nda halk edebiyat, uzman, çoksa müfredatta halk edebiyat, dersleri, yeni Türk edebiyat, uzman, çoksa müfredatta yeni Türk edebiyat, dersleriif daha çok yer alm, t,r.

Üniversitelerde her ne kadar akademik özgürlük esas ise de bunu genellikle kendi inisiyatifimiz veya ç,karlar,m,z do rultusunda kullan- maktan vazgeçmedi imiz de bir hakikattir.

6.2. Fen-edebiyat/Edebiyat Fakültesi Mezunlar,n,n Ö retmenlik Durumu

Fen-edebiyat/edebyat fakülteleri Türk dili ve edebiyat, bölümü ö -rencilerinin ö retmen olabilmeleri için 4+1 y,ll,k tezsiz yüksek lisans mezunu olmaları, gerekiyordu. Önceden 1,5 imdi 1 y,l olan tezsiz yüksek lisans sürecinde ö rencilere e itim bilimi dersleri verilmektedir. Bu ilave sürenin kald,r,l,p e itim bilimine ait derslerin lisans dönemine kayd,r,l-mas, dü ünülmektedir. Öncelikli olarak amac, ö retmen yeti tirmek olmayan bu fakülte ö rencilerinin 4 y,l,n sonunda e itim fakültelerinin 5 y,ll,k ortaö retim sosyal alanlar ile fen ve matematik alanlar, ö rencileri ile ayn, haklara sahip duruma getirilmeleri e itim fakültelerindeki ö rencilere haks,zl,k olaca , gibi, 5 y,l yerine 4 y,l okumakla ayn, hakk, elde edebilecek ö rencilerin fen-edebiyat/edebyat fakültelerine yönelmeleri sonucu e itim fakülteleri, alt s,ralarda tercih edilen birimler durumuna dü ürülecektir. Bu durum u an itibar,yla belli bir seviyeyi yakalam, e itim fakültesi mezunlar,n,n kalitesinde gerçek bir dü ü e sebep olacaktır,r. Tek bir ö retim üyesi olmadan 1982øde kurulan e itim fakülteleri eleman ve donan,m aç,s,ndan birçok yerde fen-edebiyat/edebyat fakültelerinin önüne geçmi tir. 27 y,ll,k bir süreçte yakalanan bu seviyenin dü ürülmesi Türkiye aç,s,ndan bir kay,p olacaktır,r.

Ayn, durum di er bölümler için de geçerlidir. Bu arada mesela kimyadan veya biyolojiden mezun birisi kimyager veya biyolog diplomas, almakta ve ö retmenlik e de talip olmakta iken e itim fakültesi mezunlar, yaln,zca ö retmenlik diplomas,yla yetinme durumunda kalmaktad,r.

Önemli bir çözüm yolu da u olabilir. Fen-edebiyat/edebyat fakültelerini ile e itim fakültelerinin fen k,sm, *fen bilimleri fakültesi*, edebiyat k,sm, da *sosyal bilimler fakültesi* ad, alt,nda birle tirilerek derslik, laboratuvar, araç gereç ve ö retim eleman, bak,m,ndan daha yeterli birimlere dönü türülebilir.

+1 y,ll,k tezsiz yüksek lisans döneminde görülen e itim dersleri alan bilgilerinin unutulmas,na vesile olmaktadır,r.

Gerçek anlamda bir tezsiz yüksek lisans mezunu olabilmek için e itim derslerinin lisans döneminin ilk dönemlerinde alınmas,, +1 y,ll,k sürede de alanla ilgili derinlemesine bilgi verilmesi daha do ru olacaktır,r. Ayr,ca uygulanan tezsiz yüksek lisans programlar, doktoraya ba vuru esnas,nda ilgili birimler taraf,ndan yeterli görülmemektedir.

6.3. Türk Dili ve Edebiyat, Bölümünden Mezun Olanlar,n E itim Fakültelerinde Tezsiz Yüksek Lisans Yapmalar,

200862009 ö retim y,l, itibar,yla Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyat, E itimi Bölümü Tezsiz Yüksek Lisans ö rencili ine 963 müra-

caat yap,lm, , kontenjan sebebiyle bunlar,n ancak 80đ tezsiz yüksek lisans ö rencili ine kabul edilebilmi tir. Mezun olanlar,n da 1/10đunun KPSSde ba ar, gösterdi i varsay,m,ndan hareketle Fen-Ed./Ed. Fakülte-leri Türk dili ve edebiyat, bölümlerinde okuyanlar,n 1/100đi ö retmen olabiliyor diye bir sonuca varabiliriz.

7. YAYIN FAAL YETLER

7.1. YÖK, TDK vb. Kurulu lar,n Yabanc, Yay,n ve Veritaban- lar,n, Elektronik Ortama Aktarmas,

Özellikle dil ö retimi, dil bilim alan,nda ve Türkçe ile ilgili yap,lan çe itli yay,nlar çevirileriyle birlikte TDK taraf,ndan kullan,c,lar,n kulla- n,m,na elektronik ortamda aç,labilir. Bu ekilde olu turulacak elektronik kitap, dergi ve tez veritabanlar,ndan herkes yararlanabilecektir.

7.2. Tarama ve Sözlük Faaliyetleri

TDK taraf,ndan ba lat,lan tarama ve sözlük faaliyetlerine devam edilmesi, konuyla ilgili çal, malarda ve raportörlüklerde Ankara ve stan- bul d, ,ndaki ö retim üyelerinden de istifade edilmesi konunun yurt sat- h,na yay,lm, bak,m,ndan da önem arz etmektedir.

7.3. Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin TDK Taraf,ndan Ta- ranmas,

Bilime ve millî kültüre katk, sa layaca , dü ünülen Türk dili ve edebiyat, bölümleri ile Türkçe ve Türk dili ve edebiyat, e itimi bölümlerinde yap,lan yüksek lisans/doktora tezlerinin TDK taraf,ndan taranmas, (YÖKün Ulusal Tez Merkezi portal,nda oldu u gibi TDK taraf,ndan elektronik bir tez havuzunun olu turulmas,) önem s,ras,na göre bunlar,n yay,n olarak de erlendirilmesi te vik edici olabilir.

Konuyla ilgili olarak çe itli bilim dallar,nda haz,rlanm, veya haz,rlanmakta olan Üçüncü Murat Divan,, Nam,k Kemal Tiyatrosu, Cumhuriyet Dönemi Türk Roman,nda/Hikâyesinde Ö retmen Tipi, Ülker Köksalın Çocuk Tiyatrosu, Türkçe Ö retiminde Bilgisayar/Web Kulla- n,m,, Safahat Üzerine Metin bilimsel Bir Çözümleme, Türkçe E itimi ve Türk Dili ve Edebiyat, E itimi Programlar, üzerine kar ,la t,rmalar, Türkçe e itimi ve Türk dili ve edebiyat, e itiminde kullan,labilecek yön- temler hakk,ndaki çal, malar kitap yay,n, olarak daha faydal, olabilir.

8. Ö RETMEN YETERL KLER ÇA IN GEREKLER NE GÖRE YEN DEN DÜZENLENMES

MEB, YÖK, TDK vb. kurulu lar taraf,ndan Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyat, ö retmenlerinin yeterliklerinin çal, n gereklerine göre yeniden

düzenlenmesi hususunda ilgili bölümlerin bir dan, ma ve kontrol merkezi haline getirilmesi isabetli olacaktır,r.

9. H ZMET VE ETK NL KLER N PAYLA ILMASI

MEB, TDK ve ilgili di er bakanl,k ile kurulu lar,n yapt,klar, etkinliklerin ülke çap,ndaki *Türkçe e itimi bölümleri* ile *Türk dili ve edebiyat, ana bilim dallar,* ile i birli i içinde yap,lmaz,, sosyal ve bilimsel çal, malar,n bu bölümlerce payla ,lmaz, daha yararlı olacaktır,r. Böylece yap,lan çal, malar daha geni bir tabana yay,l,rken bilimsel ve kültürel perspektif de geni leyecektir. Bu ekilde örgün e itim ve devlet politikalar, ad,na al,nan kararlarda kültürel farklar ortadan kalkar ve akademisyenlerden daha etkili bir ekilde yararlan,labilir.

10. SONUÇ

Türkçe ö retimi, ö retmenli i ve Türkçe ile dil ve edebiyat e itimi ana bilim dal,/bölümlerindeki durumun ça ,n artlar,na, milli faydaya yönelik olarak düzenlenmesinde baz, gerekliliklerden k,saca bahsedilmi - tir.

MEB'ın müfredatlardaki uygulamalar, sonucu ö retmenler bilgi yükleyen konumdan ç,kar,lm, ö renciye rehberlik yapan, denetleyen ve onlar, yönlendiren konuma getirilmeye çal, ,lm, t,r. Aktif, dü ünen, tart,- an, ele tiren, yorumlayan ve çözümlen ö renci tipi hedeflenmi tir. Bu hedeflere ula ,lmaz, için okul-ö renci-veli i birli i olu turulmak istenmi tir.

Yap,lan de i iklikler sonras,nda haz,rılanan ilkö retim ders kitapla- r, ders sürecine birçok aç,dan katkı sa lam, t,r. Ancak baz, metinler incelendi inde Türk kültürünü yans,tacak nitelikten uzak hatta bazen istene- nin aksine bir durum ile kar ,la ,lmaktad,r. Kitaplardaki etkinliklerle ö renci daha aktif duruma getirilirken ö retmenler de etkinlik seçiminde serbest b,rak,lm, t,r. Kitaplarda yap,lan sadele tirmeler ö rencinin kelime da arc, ,n, olumsuz yönde etkilerken onlar,n eski kültürden kopmalar,na da sebep olmaktadır,r. Kitaplarda çok az da olsa orijinal ekliyle eski örneklere yer verilmesi isabetli olacaktır,r.

Türkçe ö retmenli i lisans programlar,n,n (alan bilgisi, genel kül- tür ve ö retmenlik mesle i aç,s,ndan) ö retmen adaylar,n,n beynini tek- rarlanan bilgilerle de il uygulama yönü olan bilgi ve donan,mla mesle e haz,rlayacak ve hedef kitleye hizmet edecek ekilde yenilenmesi gerekli- dir. YÖK nezdinde yap,lan de i iklikler sonucunda lisans programlar,nda baz, derslerin ders saatlerinin gereksiz yere hatta abart,l, olarak art,r,ld, , veya yeni dersler konuldu u, buna mukabil alan derslerinde a ,r, derece- de k,s,tlamaya gidildi i gözlenmi tir. Bunun sonucunda alan bilgisinden yoksun olan fakat alan e itimi vermesi hedeflenen akademisyenler yeti -

meye ba lam, t,r. Alan bilgisi olmayan birinin alan e itimi vermesinin mümkün olmad, , malumdur. Alan bilgisinden yoksun e itim mezunlar, dersaneler taraf,ndan bile istihdam edilmezken, bunlar,n akademisyenlikte ba ar,l, olmalar, da dü ünülemez. Baz, derslerin kald,r,lmas,, baz,lar,r,n,n kredilerinin dü ürülmesi; bunlardan elde edilecek ders saatlerinin alan derslerine tahsis edilmesi do ru olacakt,r. Alan e itimi üzerine yapt,r,lan Türkçe e itimi tezleri istatistikçilere yeni bir i kap,s, açm, , k,sa sürede haz,r,lanabilen, problem çözmekten uzak ablon hâlindeki tezler art,k birbirinin tekrar, hâline gelmi tir. Baz, üniversitelerde yapt,r,lan ve yan,na bir e itim kelimesi yap, t,r,lm, tezler ise ne alan e itimi ne de alan tezi olabili tir. Türkçe e itimi doçent, hatta profesör adaylar,ndan istenen uluslararası, indekslerce taranm, dergilerde yay,n yapma art, Türkçe e itimi doçenti olma imkân,n, hemen hemen ortadan kald,rm, t,r. Bu art,n daha esnek hâle getirilmesi gerekmektedir.

Bahsedildi i üzere ilkö retimde ders kitaplar,, müfredatlar, ö retmen profili ile ilgili yap,lmas, gereken bir tak,m düzenlemelerin yan,nda lisans düzeyinde de yap,lmas, gerekli de i iklikler bulunmaktad,r. Bu de i iklerin yan,nda daha kapsaml, ve yap,lmas, birçok aç,dan olumlu sonuçlar do uracak önemli düzenlemelerin üzerinde özellikle durulmal,-d,r. Bunlar:

a) Fen-edebiyat/edebiyat fakültelerini ve e itim fakültelerinin fen k,sm,*fen bilimleri fakültesi*, edebiyat k,sm, da *sosyal bilimler fakültesi* ad, alt,nda birle tirilmesi

b) Türkçe e itimi bölümü Türk dili ve edebiyat, e itimi ana bilim dallar,n,n birle tirilmesi

c) E itim fakültelerinin sosyal bölümlerinde SCI, SSCI, AHCI gibi uluslararası, indekslerce taranan dergilerdeki yay,n zorunlulu una alternatifler getirilmesi ve dergilerin tasnifinin YÖK, TDK, MEB í taraf,ndan gerçekte tirilmesi

d) Türkçe E itimi Bölümü çat,s, alt,nda *temel Türkçe e itimi, ilkö retim ikinci kademe Türkçe e itimi, Türk dili ve edebiyat,, yabanc,lara Türkçe e itimi* ve *ça da Türk lehçeleri e itimi* gibi ana bilim dallar,n,n olu turulmas, ekinde baz, kapsaml, yenilikler yap,lmal,d,r.

Sonuç itibar,yla ya anan sorun ve aksakl,klarla ilgili teklif ve öneriler, ilkö retim Türkçe derslerindeki ba ar,, Türkçe ö retmenli i mesleindeki ça ,n gereklerine uygun yeterliklerin sa lanmas, ve Türkçe e itimi bölümlerinde günün artlar,na uygun yeniliklerin yap,lmas,; böylece niteli in art,r,lmas, amac,na hizmet etmektedir. Gerçekle mesi istenilen yenilik ve düzenlemeler bir anda gerçekte meyebilir. Ancak problemlerin

tespit edilip çözüm yollar, aranmas, da sonuca yakla ,ld, ,n,n bir göstergesidir.

KAYNAKÇA

- YÖK (1998), *E itim Fakültesi Ö retmen Yeti tirme Lisans Programlar,*, YÖK, Mart 1998, Ankara.
- YÖK (2007), *E itim Fakültesi Ö retmen Yeti tirme Lisans Programlar,*, YÖK, Haziran 2007, Ankara.
- MEB (2006), *lkö retim Türkçe Ö retimi Program,*, <http://otmg.meb.gov.tr/Linkler.html>, (son eri im 12-07-09); http://tkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=downloads&d_op=viewdownload&cid=72 (07.09.2009); www.ncate.org , (son eri im 07-06-09); <http://www.iufm.fr>,(son eri im 05-08-09) .